

Asia: VN/13605/2023 ja VN/13604/2023

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annettujen asetusten muuttaminen (siirtolaskelmien tarkistaminen)

Kysymykset

1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista.

Kahteen tilikauteen 2021 ja 2022 perustuva tarkastelu ei välttämättä anna oikeaa ja riittävää kuvaa kunnan todellisesta sote-kustannustasosta pidemmällä aikavälillä, varsinkin kun kyseiset vuodet ovat olleet koronapandemiasta johtuen poikkeusvuosia. Ajanjaksolle osuneet takautuvat ja kertaluonteiset erät ovat voineet vääristää siirtolaskelmia edelleen. Ehdotetut asetusmuutokset ja niiden tavoitteet ovat siis lähtökohtaisesti kannatettavia ja oikeansuuntaisia.

2. Huomioon otettavat erät.

Ovatko kunnan peruspalvelujen valtionosuusasetuksen luonnoksessa mainitut oikaistavat erät (2 momentin kohdat 1-6) perusteltuja ja niiden huomioon ottamisen tapa mielestänne tasapuolinen kuntien välillä?

- 1. takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset**
- 2. sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät**
- 3. kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä**
- 4. sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen**
- 5. muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen**
- 6. palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot**

Peruspalvelujen valtionosuusasetuksen luonnoksessa mainitut oikaistavat erät ovat perusteltuja ja niiden huomioon ottamisen tapa on tasapuolinen kuntien välillä, mikäli erät huomioidaan täysimääräisinä.

3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?

Tarkasteluajanjaksolle osuneet kertaluonteiset muutuskustannukset, esim. Keski-Suomessa sairaala Novan käyttöönnoton muutuskustannukset ja kertaluonteiset erät. Sote-kuntayhtymien ja yhteistoiminnan purkautumiseen liittyvät kertaluonteiset erät.

4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi.

Kuntakohtainen tieto oikaistaisiin ainoastaan silloin, jos kyseinen tieto vääristää merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Merkittävänä pidettäisiin vaikutusta, joka olisi vähintään noin 30 euroa asukasta kohden laskettuna. Onko oikaisun kynnys mielestänne oikea?

Koska vaikutukset kuntien valtionosuuksiin ovat pysyviä, oikaistavat erät tulee ottaa huomioon täysimääräisinä kuntien ja alueiden oikeudenmukaisen kohtelun ja asetusmuutosten tavoitteiden toteutumiseksi.

5. Menettely. Näkemyksenne ehdotetun oikaisumenettelyn toimivuudesta (kysely kunnille ja kuntayhtymille=hyvinvointialueille, muut saatavissa olevat selvitykset ja tiedot, siirtolaskelmaluonnos ja sen kommentointimahdollisuus)?

Oikaisumenettely voidaan toteuttaa ehdotetulla tavalla, kunhan VM käy läpi kaikkien kuntien tilinpäätökset kummankin siirtolaskelmavuoden osalta. Kaikkia keskeneräisiä prosesseja ei välttämättä ehditä määräajassa selvittää, vaikka niiden vaikutukset voivat olla merkittäviä.

6. Muita huomioita.

Kuntien rahoitusjärjestelmä tulee pikaisesti uudistaa vastaamaan uuden kunnan lakisääteisiä tehtäviä.

Manni Salla

Viitasaaren kaupunki - Viitasaaren kaupunginhallitus 29.5.2023 § 121